

Hyytyy

Tulihan se kunnan talvi. Sitä odotettiin, mutta kuitenkin se yllätti. Vesi tuppaa edelleen jäätymään ja polttoöljy hyytymään.

Muistelen vuosien takaisia seikkailuja, kun etelän hiihtolomaviikolla mentiin autojunalla Lappiin. Lastauksen jälkeen kytkettiin lohkolämmittimet autovaunun pistorasioihin. Perillä olisi sitten helpompi starttailla.

Kolarissa pakkanen saattoi paukkua kolmeakymppiä. Etelän vähäpukeiset saffarit kömpivät putsamaan jäätyneitä kärryjään. Saatiin ovikin auki. Startatessa dieseli vongahti pari kertaa ja kuoli sitten. Seuraava yritys himmensi vain vähän kojetaulun merkkivaloja.

Eikö lohko pelaakaan! Paikalliset naureskelivat, että sähköähän riittää vain Ouluun, jonne sähkörata päättyy. Siitä eteenpäin Lapin pureva viima hyväilee tuntikausia tankkeja, suodattimia ja akkuja.

Kolarilaiset olivat kuitenkin valmistautuneet tilanteeseen. Löytyi sähkökaapeliautoa ja hinausapua. Ja lupsakoita neuvoja. Siinä katsellessa tuli tehtyä vähän tilastoa. Mitä uudempi auto, sitä varmemmin se tuli köyden jatkona ulos. Ladat ja vanhat datsunit sen sijaan pöristelivät omillaan.

Minua yleensä onnisti. Olin vaihdattanut nokivasaraani suodattimet, tarkistuttanut akun ja hehkut sekä liruttanut koneeseen kallista mobilykköstä. Mutta varsinainen juju taisi olla tutun lapinmiehen neuvo. Kaada tankkiin parisen litraa neljäprosenttista kaksitahtibensaa. Se todella toimi aina eikä aiheuttanut mitään sivuoireita.

Virolaiset eivät sitä konstia tienneet. Köröttelimme Tallinnasta Haapsaluun eläköityneellä pakettimersulla. Jalkoja paleli, ja ikkunat huurtuivat. Loppumatkasta röttelön nopeus alkoi pudota. Kuski vaihtoi pienempään. Vanha moottori huokaili ja yskähteli, mutta jaksoi kuin jaksoikin ryömiä perille.

Sama kärry tuli parin päivän päästä hakemaan. Oli vielä kylmempää. Kuski kertoi ylepeänä, että nyt on kaikki suodattimet vaihdettu. Nafta virtaa.

Pääsimme viitisenkymmentä kilometriä, ja sama homma. Nafta ei enää juossutkaan. Aikansa yskittyään vanhus nyykähti kokonaan. Tähän sammui johtotähti, kävelemään jätkä lähti. No onneksi meidän ei tarvinnut kävellä. Hieno ja lämmin kärry oli hälytetty Tallinnasta hakemaan. Ehdittiin hyvin laivaan.

Muuten niin mainiot ja luotettavat dieselmoottorit joutuvat koville paukkupakkasilla. Meillä päin maalla isäntä laittoi nuotion nuhvetin nokan alle. Johdot vähän käräysivät, mutta punakylki starttasi varmasti.

Kaadeltiin myös petroolia tankkiin ja moottoriöljyn joukkoon. Se norjisti naftaa ja voiteli vielä jotenkin ruiskutuspumppua. Haitekkia tässä oli se, että moottoriöljyn lämmitettyä petroli haihtui, eikä tuhonnut moottorin voittoa.

Hurjimpia paukkuja sai epämääräisillä eetterisuihkeilla, joita ruiskutettiin ilmanpuhdistimeen. Onneksi vanhat dieselit olivat paksua ja raskasta rautaa. Nykyvärkit eivät taitaisi kestää.

pajen